

در پیامی صورت گرفت

تشکر مقام معظم رهبری از پرسنل نفتکش‌های اعزامی به ونزوئلا

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، با ارسال پیامی محبت‌آمیز از حرکت جهادی فرماندهان و کارکنان شناورهای نفتکش جمهوری اسلامی ایران که محموله فراورده‌های نفتی را به کشور...

صفحه ۲

سه‌شنبه ۲۰ خرداد ۱۳۹۹ | ۱۷ شوال ۱۴۴۱ | ۹ ژوئن ۲۰۲۰

اختصاصی شرق

کشت ممنوعه زیر پای زاگرس

«شرق» از توسعه کشت خشکخاش در عرصه‌های جنگلی بلوط گزارش می‌دهد

صفحه ۸

تیتراها

جلسه رقبای ۹۶ چه زمانی برگزار می‌شود؟

صفحه ۲

پایان کرونا و سناریوهای پیش‌رو

صفحه ۱۳

مصائب زنان در گود زورخانه

دایی مردی برای سفیر شدن

صفحه ۱۴

یک پژوهشگر توسعه در گفت‌وگو با «شرق» مطرح کرد

پنهان‌شدن ناهلان اقتصادی در پس پژواک تحریم

صفحه ۵

حرف اول

برگ برنده توسعه میدان گازی پارس جنوبی

محمد مشکین‌فام

ایران در چند سال اخیر موفق شد گام‌های مضممی در راستای توسعه و تولید از میدان گازی مشترک پارس جنوبی بردارد. همان‌طورکه می‌دانیم این میدان از آن جهت حائز اهمیت است که در وهله نخست بزرگ‌ترین میدان گازی دنیاست و در وهله دوم با کشور همسایه یعنی قطر مشترک است؛ بنابراین توسعه و برداشت حداکثری از آن، یکی از اولویت‌های شرکت ملی نفت ایران بوده و همچنان نیز هست به‌طوری‌که اکنون گوی سبقت را در زمینه برداشت از رقیب ۳۰ساله خود ربوده است.توسعه و تولید از میدان گازی پارس جنوبی همواره از مهم‌ترین اولویت‌های شرکت ملی نفت بوده و سال ۹۹ نیز از این قاعده مستثنا نیست. شرکت نفت و گاز پارس برای اجرا و تکمیل فعالیت‌های باقی‌مانده پارس جنوبی که در قالب ۲۲ پروژه از سوی مقام وزارت تعیین شده، برنامه‌ریزی کرده است. این شرکت افزون بر این فعالیت‌ها، ۱۵ پروژه دیگر را نیز در دست اجرا دارد که با فعالیت‌های تعیین‌شده، مجموع آن به ۳۷ پروژه می‌رسد.عملکرد شرکت ملی نفت ایران تاکنون در توسعه طرح‌ها و بهره‌برداری از پارس جنوبی چشمگیر بوده است که در این یادداشت به‌صورت خلاصه به آنها اشاره می‌شود: تحریم‌های غرب مانع از ورود تکنولوژی و سرمایه شرکت‌های بین‌المللی به عرصه توسعه صنعت نفت شده است؛ اما لحظه‌ای توقف جایز نیست و باید توسعه را با تکیه حداکثری بر توان داخلی ادامه داد. اکنون صنعت نفت شاهد فعالیت و همکاری هرچه‌بیشتر شرکت‌ها و سازندگان داخلی است و رفته‌رفته مبحث ساخت داخل در روند ارتقای بیشتر قرار می‌گیرد. بخشی از تعیین تکلیف میادین مشترک تا پایان دولت دوازدهم نیز با اتکا به این توانمندی‌ها انجام خواهد شد. باید توجه داشت که شرکت‌های داخلی باید دست‌کم تعدادی از نقاط قوت مانند نیروی کار متخصص، نگاه صرفه‌جویانه و بهره‌ورمحور، قابلیت تحرک و تغییرپذیری بالا، قابلیت چانه‌زنی و مذاکرات برد- برد، تجربه و سوابق ملی و بین‌المللی، توان صدور دانش و خدمات فنی و مهندسی، دسترسی به امکانات و تجهیزات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری را احراز کنند تا بتوان در سایه آنها نیاز صنعت نفت را تأمین کرد...

ادامه در صفحه ۲

«شرق» با مروری بر پرونده‌های فساد اقتصادی، داستان دنباله‌دار خاوری‌ها را بررسی می‌کند

دانه درشت‌ها در لیست فرار

صفحه ۴

براساس اسناد تازه منتشرشده

نقش ملکه الیزابت در کودتای ۲۸ مرداد چه بود؟

صفحه ۳

یادداشت

قتل ناموسی تا قتل نژادی؛ ایران تا آمریکا

اشرف‌السادات موسوی

حفظ اموال و در پاسخ به توهین، تمایل بیشتری به استفاده از خشونت دارند. نیزیت این یافته را این‌طور تبیین می‌کند: از آنجا که در جنوب آمریکا پیشه اصلی مردم، دامداری و گله‌داری بوده، امکان سرقت تمامی ثروت افراد وجود داشته، اما در مناطق شمالی، از آنجا که شغل اصلی مردم کشاورزی بوده، احتمال اینکه تمامی ثروت شخص به سرقت رود، بسیار کم بوده است. بنابراین در مقایسه اهالی این دو منطقه، اهالی شمالی لازم نداشتند به عنوانی معروف شوند که برای حفظ ثروت خود ایستادگی می‌کنند و در صورت لزوم می‌جنگند؛ در صورتی‌که برای اهالی جنوبی، شهرت به جنگندگی بسیار لازم بوده تا کسی که به فکر غارت اموال می‌افتد، بتواند از ابتدا عاقبت کار خود را پیش‌بینی کند! اما آنچه فرهنگ فخر را به موضوعی مهم برای اندیشیدن بدل می‌کند، تداوم آن تا مدت‌های طولانی است، حتی زمانی که شرایط به‌وجودآمدن آن فرهنگ کاملاً از بین رفته باشد. در بررسی نیزیت نشان داده شد که هنجارهای ویژه فرهنگ فخر، در دانشجویان مرد سفیدپوست جنوبی که در دانشگاه میشیگان ثبت‌نام کرده بودند و نه خود و نه خانواده‌هایشان، نسل‌های زیادی به پرورش گاو نیرداخته بودند، خودنمایی می‌کند! مثلاً در یکی از آزمایش‌ها، یک همدست آزمایش‌دهنده به‌طور اتفاقی به دانشجویان تنه می‌زد؛ مردان شمالی اغلب این توهین را نادیده می‌گرفتند، ولی مردان جنوبی بیشتر برآشفته می‌شدند و برای رفتار پرخاشگرانه تلافی‌جویانه اقدام می‌کردند (علاوه بر مشاهده رفتار عینی، معیارهایی مانند سطح کورتیزول و تستسترون خون نیز این تفاوت را تأیید می‌کرد).

ادامه در صفحه ۳

یادداشت

از تور گوت اوزال تا امروز؛ سیاست تعقیب نزدیک

سالار سیف‌الدینی

به صورت نظامی تشخیص داده و هدف قرار دهند (کمابینه چند شهروند سردشتی در منطقه‌ای هدف قرار گرفتند که ترکیه در آن حضور دارد). نیروهای پژاک با ادوات جنگی به‌آسانی از منطقه تحت کنترل آنها عبور کرده و به مرز ایران شبیخون زده‌اند! ۲. در گذشته ایران همکاری زیادی در توافقات مرزی یعنی چیزی که وزیر کشور آن را در ردیف مسئولیت ایران تلقی کرده، با ترکیه داشته است. موافقت دولت وقت ایران با معاوضه آراارات کوچک در قبال قطور ایران در استان آراارات ترکیه گفت: «هم‌اکنون حدود صد تروریست پژاک در منطقه دامبات ماکو در شمال غربی ایران حضور دارند. این مسئولیت ایران است که آنجا را پاک‌سازی کند». سویلو از طرف ایرانی خواست که «طبق توافقات از مبارزه ترکیه با تروریست‌ها حمایت کند». او همچنین تأکید کرد: «می‌خواهیم جهان هم بداند که اکنون در آن سوی مرز در منطقه دامبات ماکو حدود صد تروریست حضور دارند. این موضوع برای ما مهم است. اگر وارد دامبات ماکو شویم، یک تروریست در آنجا نخواهیم گذاشت. این مسئولیت همسایه ما ایران است و آنها نیز به این مسئولیت آگاه‌اند. امیدواریم این اتفاق به‌زودی بیفتد».

ادامه در صفحه ۱۳

در جلسه مسئولان عالی قضائی مطرح شد دستور رئیس قوه قضائیه برای بازگرداندن متهمان متواری

گروه سیاست: رئیس قوه قضائیه با تأکید بر جدیت دستگاه قضا در رسیدگی به پرونده‌های فساد اقتصادی به متهمان فراری این پرونده‌ها هشدار داد که احساس نکنند می‌توانند از جنگ عدالت بگریزند و دیر یا زود به دست عدالت سپرده خواهند شد...

صفحه ۶

سال هفدهم | شماره ۳۷۳۸ | ۱۶ صفحه | ۵۰۰۰ تومان

سرمقاله

بودجه دولت و نفت: ترک فعل و عبور از کهنه‌ها

اسفندیار جهانگرد

در سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ هجری شمسی، بودجه دولت ایران شامل عواید و مخارج، تهیه می‌شد و به تصویب مجلس می‌رسید؛ مجلس در این بودجه‌ها تمام یا قسمتی از عواید نفتی را تصویب می‌کرد. از تحولات مهم این دوره موضوع منظورشدن عایدات نفت در سال‌های ۱۳۰۸ تا ۱۳۲۰ در «حساب وجوه ذخیره مملکتی» بوده است؛ یعنی در ماده واحده هر ساله بودجه مصوب ذکر می‌شده که عواید حق امتیاز نفت به حساب وجوه ذخیره مملکتی واریز می‌شود و در نتیجه «کل درآمدهای مملکت بدون عایدات نفتی» به تصویب مجلس می‌رسید. در سال ۱۳۱۱ با تجدید نظر در قرارداد داری و افزایش چشمگیر درآمدهای نفتی عملاً در بودجه‌های سنواتی کماکان حق امتیاز به حساب وجوه ذخیره مملکتی منظور می‌شد؛ اما سود سهام و حق نمایندگی در بودجه‌های سال‌های ۱۳۱۱ تا ۱۳۲۰ جزئی از درآمدهای بودجه دولت بود. با این مکانیسم، وابستگی بودجه دولت به نفت تا انداره‌ای کاهش یافت و از حساب ذخیره مملکتی برای امور زیربنایی و سرمایه‌گذاری استفاده می‌شد. بین سال‌های ۱۳۰۰ تا ۱۳۲۰ حدود هشت درصد مخارج کل بودجه به عواید نفتی وابسته بوده است و اگر برداشت از حساب ذخیره مملکتی به حساب نیاید، وابستگی بودجه دولت به نفت کمتر از دو درصد بوده است.

در مصوبه هشتم مهر ۱۳۲۰ مجلس شورای ملی، با شروع جنگ و خروج رضاخان از ایران طی ماده واحده‌ای با دادن مجوز به وزارت دارایی برای استفاده از کل موجودی حساب ذخیره مملکتی و همه پرداخت‌های شرکت نفت انگلیس و ایران در سال ۱۳۲۰، عملاً مکانیسم حساب ذخیره مملکتی ملغی می‌شود و از این به بعد حرمت استفاده از عواید نفتی در بودجه دولت از بین رفت تا سال ۱۳۲۶ که مجدد مطابق تبصره ۸ قانون مصوب ۱۳۲۶، بر جادکردن عایدات حق امتیاز و سود سهام و هر نوع عایدات دیگر از شرکت نفت ایران و انگلیس تأکید می‌کند؛ براساس این قانون در سال اول ۴۰ درصد، در سال دوم ۷۰ درصد و در سال‌های بعد صد درصد درآمد نفت فقط باید صرف کارهای تولیدی و عام‌المنفعه شود که با اجازه مخصوص مجلس شورای ملی مقدور است. نطفه تشکیل سازمان برنامه هم از این قانون شکل گرفته است. به عبارت دیگر تفکر قانون‌گذار از تشکیل سازمان برنامه اساساً جادکردن عواید نفت از مخارج جاری دولت یا محدودکردن اندازه دولت و در نهایت استفاده از درآمدهای نفت در عمران و آبادی کشور بوده است. در ادامه در خاتمه برنامه دوم عمرانی از کل عواید درآمدهای نفتی ۸۰ درصد به سازمان برنامه و ۲۰ درصد به شرکت ملی نفت و وزارت دارایی تخصیص می‌یافت و اگر درآمد نفت از حدی بالاتر می‌رفت، در اختیار وزارت دارایی قرار می‌گرفت؛ اما شاخص وابستگی بودجه دولت به نفت در گذر زمان همچنان افزایش می‌یافت به‌گونه‌ای که از ۲۰۷ درصد در برنامه دوم عمرانی به حدود ۴۰۰۷ درصد در سال ۱۳۵۳ رسید. شاخص وابستگی بودجه دولت به نفت در این دوره با دادن مسئولیت سازمان برنامه و هیئت عامل برنامه به نخست‌وزیر در اوایل دهه ۴۰ به تدریج افزایش یافت. در سال‌های بعد از انقلاب اسلامی، سیاست حفظ منابع زیرزمینی برای نسل‌های آینده و کاهش تولید نفت از شش میلیون بشکه در روز به دو میلیون بشکه در روز مطرح شده اما در عمل چنین اتفاقی نیفتاد و وابستگی بودجه به نفت همچنان گسترش یافت و در بیشتر سال‌ها به بالای ۴۰ درصد رسید و در برخی سال‌ها با برخی اصلاحات به ۲۰ درصد هم رسید.

ادامه در صفحه ۴

بدون هزینه ارسال

روزنامه شرق

تحويل روزنامه در منزل یا محل کار شما

۸۸۹۰۳۵۴۸

به اینستاگرام شرق پیوندید

sharq.newspaper